

The background of the slide is a reproduction of the painting 'The Scream' by Edvard Munch. It depicts a figure in the center with a pale, distorted face, surrounded by a turbulent, swirling sea under a dark, stormy sky. The colors are dominated by dark blues, blacks, and oranges, creating a sense of intense emotional distress and mental anguish.

**ΙΣΤΟΡΙΑ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟΥ
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΠΕΤΡΑΣ
ΟΛΥΜΠΟΥ**

Ζάραγκα Τριάδα
Εισηγήτρια: κ. Ζιώγου Θεολογία
Θεσσαλονίκη 2010

•**Ψυχιατρική:** κλάδος Ιατρικής που με βάση τις γνώσεις από τις βιολογικές και κοινωνικές επιστήμες ασχολείται με τη διεύρυνση των αιτιών, τη διάγνωση, τη θεραπεία και την αποκατάσταση των ψυχιατρικών διαταραχών (Johann Christian Reil, 1808)

•**Ψυχιατρική διαταραχή:** ενδοψυχική δυσλειτουργία με συγκρούσεις στην αντίληψη, αντιμετώπιση και επίλυση προβλημάτων και στον τρόπο εκπλήρωσης ατομικών βιοψυχικών αναγκών.

•**Κλάδος Ιατρικής** που ασχολείται με τη διάγνωση και θεραπεία ψυχοπαθολογικών συμπτωμάτων, αποτέλεσμα ενδοψυχικών και προσωπικών βιωμάτων (*Ψυχοδυναμικός Προσανατολισμός*)

Κλάδοι Ψυχιατρικής

- **Βιολογική ψυχιατρική** (βιολογική αιτία και θεραπεία ψυχικών διαταραχών)
- **Κοινωνική ψυχιατρική και ψυχιατρική επιδημιολογία** (μελετά κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές διαστάσεις ψυχικών διαταραχών)
- **Κοινοτική ψυχιατρική** (παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας στην κοινότητα)
- **Ψυχολογική ψυχιατρική** (ψυχοθεραπευτική προσέγγιση)

- **Παιδοψυχιατρική** (ασχολείται με τη ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων)
- **Ψυχιατροδικαστική** (ασχολείται με ψυχικά διαταραγμένους που έχουν διαπράξει αδικήματα και με θύματα ψυχικά ασθενών)
- **Ψυχογηριατρική** (ψυχοπαθολογία τρίτης ηλικίας)
- **Ψυχιατρική αποκατάσταση** (αφορά την αποκατάσταση χρόνιων ψυχικά ασθενών)

Τέσσερα μεγάλα ρεύματα στο χώρο της ψυχιατρικής

- **Οργανογένεση** (Ιπποκράτης): η ψυχική αρρώστια είναι αποτέλεσμα των αλληλεπιδράσεων των 4 σωματικών χυμών (του αίματος, της μαύρης και κίτρινης χολής και του φλέγματος).
- **Ψυχογένεση** (Ασκληπιιάδης): σημασία των συγκινήσεων στη γένεση των ψυχικών διαταραχών και ψυχολογικές μεθόδους για την αντιμετώπισή τους.
- **Ψυχοσωματική** (Γαληνός): έμφαση στη σημασία των ψυχολογικών παραγόντων για τη δημιουργία σωματικών συμπτωμάτων.
- **Αναλυτική προσέγγιση** (Άγιος Αυγουστίνος): συσχετισμός των ρόλων των πρώιμων εμπειριών και των συναισθηματικών επιδράσεων στη διαμόρφωση της ψυχικής ζωής.

Πρώτο ψυχιατρικό άσυλο:

- Κέρκυρα (1838)
- Υπό βρετανική διοίκηση

Εξέλιξη των υπηρεσιών ψυχικής υγείας στην Ελλάδα

- **1957** Αρχή λειτουργίας του Κέντρου Ψυχικής Υγιεινής στην Αθήνα
- **1983** Διαδικασία αποϊδρυματισμού
- **1999** Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών ψυχικής υγείας

Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου

- Το Ψ.Ν.Π.Ο. ιδρύθηκε το 1970 στη θέση όπου προϋπήρχε η Ιερά Μονή Πέτρας Όλυμπου.
- Ίδρυση της Μονής τον 9^ο μ.Χ. αιώνα.
- Η εκκλησία που σώζεται στο χώρο του ιδρύματος είναι Βυζαντινής τεχνοτροπίας.
- Στη Μονή υπήρχε μεγάλη βιβλιοθήκη, πίνακες και εικόνες ανεκτίμητης αξίας που καταστράφηκαν κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου.
- Το 1925 οι εγκαταστάσεις και η περιουσία της Μονής χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία Σανατορίου.

- Το Σανατόριο λειτούργησε 34 χρόνια και σκοπός του η παροχή νοσηλείας σε άπορους πολίτες φυματικούς.
- Στη διάρκεια του νοσηλεύθηκαν 6.000 ασθενείς και εργάσθηκαν 500 υπάλληλοι.
- Το 1969 με Βασιλικό διάταγμα ιδρύθηκε το **Θεραπευτήριο ψυχικών παθήσεων Ιεράς Μονής Πέτρας Ολύμπου.**

Καθεστώς Ιδιοκτησίας

- Το δάσος επί Τουρκοκρατίας ήταν κτήμα του Αλή Πασά. Το κτήμα αγοράσθηκε με χρήματα της Ιεράς Μονής Πέτρας Ολύμπου.
- Με την απελευθέρωση της Μακεδονίας το δασόκτημα αναγνωρίσθηκε ως μοναστηριακό.
- 1925 απαλλοτριώνεται το δασόκτημα υπέρ του Δημοσίου.
- 1929 μεταβιβάζεται η κυριότητά του στο νεοσύστατο Σανατόριο.
- 1940 αρχή συνιδιοκτησίας κατά 4/5 του Ν.Π.Δ.Δ. και κατά 1/5 του Δημοσίου.
- 1976 μεταβιβάζεται η κυριότητα της έκτασης 15.000 στρεμμάτων του Θεραπευτηρίου ψυχικών παθήσεων Ιεράς Μονής Πέτρας Ολύμπου στο Ελληνικό Δημόσιο.

- Το 1986 τελευταία αναμόρφωση, τροποποίηση και συμπλήρωση του οργανισμού που ισχύει μέχρι και σήμερα.
- Μετονομάζεται σε ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου, δυναμικότητας 450 κλινών με προβλεπόμενες θέσεις προσωπικού 433.

Από το ψυχιατρικό νοσοκομείο του χθες στο πρότυπο δίκτυο παροχής υπηρεσιών του σήμερα.

- Το Ψ.Ν.Π.Ο. είναι το πρώτο νοσοκομείο στην Ελλάδα που προχώρησε στην κατάργηση του ασύλου και τη δημιουργία δικτύου με νοσοκομειακές, ενδιάμεσες και κοινοτικές δομές ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και το καλύτερο σε όλη την Νοτιανατολική Ευρώπη.

- Με το εθνικό πρόγραμμα Ψυχαργός Β' φάση προβλέφθηκε η πλήρης αποασυλοποίηση του Ψ.Ν.Π.Ο. Το κλείσιμο του ασύλου ολοκληρώθηκε στις 27-01-2004 όταν έφυγαν και οι τελευταίοι ένοικοι. Συγκαταλέγονται στους 250 περίπου που πλέον ζουν μέσα στην κοινότητα.
- Το δίκτυο παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας: δομές που παρέχουν υπηρεσίες πρόληψης, θεραπείας και αποκατάστασης σε άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας.

Ενδοσκομειακές υπηρεσίες του Ψ.Ν.Π.Ο.

- Ιατρική υπηρεσία
- Νοσηλευτική υπηρεσία
- Διοικητική υπηρεσία
- Τεχνική υπηρεσία
- Υπηρεσίες προς τους νοσηλευόμενους
- Υπηρεσίες προς τους πολίτες

Μονάδες πρόληψης του Ψ.Ν.Π.Ο.

- **Κέντρο ψυχικής υγείας:** θεραπευτικό ερευνητικό και εκπαιδευτικό έργο.
- **Εξωτερικά ιατρεία:** τακτικά και έκτακτα περιστατικά, παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου καθώς στελεχώνονται από νευρολόγο, οδοντίατρο, ψυχολόγο, κοινωνική λειτουργό, επισκέπτρια υγείας, νοσηλευτικό και διοικητικό προσωπικό.
- **Κινητές μονάδες** (παροχή υπηρεσιών πρόληψης, νοσηλείας και ειδικής φροντίδας κατ'οίκον, ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και αγωγής κοινότητας σε δυσπρόσιτες περιοχές).
- **Μονάδα κατ'οίκον φροντίδας ψυχικής υγείας** (παρέχει υπηρεσίες σε ενήλικες με ψυχικές διαταραχές πραγματοποιώντας επισκέψεις κατ'οίκον, προκειμένου να αποφευχθεί η εισαγωγή τους σε μονάδα ενδοσοκομειακής νοσηλείας.

Μονάδα κατ' οίκον ψυχικής υγείας φροντίδας

Εξωνοσοκομειακές δομές

- **Κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης** στο δίκτυο του Ψ.Ν.Π.Ο.: στόχος η απόκτηση τεχνογνωσίας, εξειδικευμένων μεθόδων και θεωρητικών γνώσεων για την αντιμετώπιση ατόμων με ψυχικά προβλήματα.
- **Κλινική οξέων περιστατικών:** παρέχει νοσηλεία σε ενήλικα άτομα και των δύο φύλων, των οποίων η ψυχική υγεία βρίσκεται σε κρίση, είτε ως πρώτη εκδήλωση μίας ψυχικής νόσου, είτε ως υποτροπή.

- **Εφτά ξενώνες του δικτύου:** μονάδες ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, η δυναμικότητα τους δεν υπερβαίνει τα 15 άτομα και διαβαθμίζονται ανάλογα με το χρόνο παραμονής των ενοίκων σε βραχείας, μέσης και μακράς διάρκειας παραμονής.
- **Δύο οικοτροφεία:** μονάδες ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, φιλοξενούνται άτομα που χρειάζονται ψυχογηριατρική φροντίδα, άτομα με νοητική υστέρηση και δευτερογενείς ψυχικές διαταραχές ή άτομα που μπορούν να ζουν στην κοινότητα αλλά επειδή έχουν χαμηλό βαθμό αυτοδυναμίας έχουν ανάγκη από στεγαστική δομή υψηλής προστασίας.

- **Εφτά προστατευόμενα διαμερίσματα:** χώροι στέγασης σε πολυκατοικίες ή μονοκατοικίες ατόμων με ψυχικές διαταραχές ή νοητική υστέρηση που έχουν αυξημένες αλλά όχι πλήρεις ικανότητες αυτοφροντίδας και αυτοεξυπηρέτησης < 6 άτομα.
- **Εργαστήρια απασχόλησης ενοίκων:** λειτουργούσαν ως προγράμματα επαγγελματικής αποκατάστασης και επανένταξης μετασχηματίστηκαν όμως σε κοινωνικό συνεταιρισμό περιορισμένης ευθύνης τομέα ψυχικής υγείας του νομού Πιερίας.

Κοινωνικός συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης τομέα ψυχικής υγείας ν. Πιερίας

- Στόχος του η ενσωμάτωση των ατόμων με προβλήματα ψυχικής υγείας στο κοινωνικό σύνολο και η επαγγελματική τους αποκατάσταση μέσω της εκπαίδευσης τους.

- Οι δράσεις που ανέπτυξε το συμβούλιο του Κοι.Σ.Π.Ε. είναι:
 - ❖ Κατασκήνωση-δασικό χωριό
 - ❖ Κυλικείο-αναψυκτήριο
 - ❖ Θερμοκήπιο
 - ❖ Αρτοζαχαροπλαστέιο
 - ❖ Εργαστήριο ξυλουργικής τέχνης
 - ❖ Κηροποιείο
 - ❖ Πρατήριο υγρών καυσίμων-πλυντήριο αυτοκινήτων
 - ❖ Εστιατόριο

Τρία κέντρα ημέρας

- Απευθύνονται σε άτομα που έχουν ανάγκη από συμμετοχή σε προγράμματα, που αποσκοπούν στη βελτίωση των δεξιοτήτων καθημερινής διαβίωσης και κοινωνικότητας.
- Λειτουργούν πρωί και απόγευμα και το πρόγραμμά τους περιλαμβάνει δραστηριότητες που αφορούν στην αυτοφροντίδα, στην ανάπτυξη κοινωνικών και ατομικών δεξιοτήτων, στην κοινωνικοποίηση, στην ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων καθώς και στην προετοιμασία του ατόμου για συμμετοχή σε εργασιακού χαρακτήρα δραστηριότητες .

Θεραπευτική μονάδα υποκατάστασης του ΟΚΑΝΑ στο δίκτυο του Ψ.Ν.Π.Ο.

- Η μονάδα ως υπηρεσία του Ψ.Ν.Π.Ο. υποστηρίζεται από όλες τις υπόλοιπες δομές του δικτύου. Τα άτομα που εντάσσονται στο πρόγραμμα υποκατάστασης, εντάσσονται και στο πρόγραμμα του κέντρου ημέρας *Το Σπίτι των Μουσών*, το οποίο στεγάζεται σε κτήριο 500 μέτρα από τη μονάδα, όπου γίνεται ομαδική ψυχοθεραπεία.
- Η μονάδα απευθύνεται σε άτομα που έχουν συμπληρώσει το 20ο έτος της ηλικίας τους και είναι εξαρτημένα από οπιούχα (ηρωίνη). Παράλληλα όμως με τη φαρμακευτική θεραπεία παρέχεται ψυχοκοινωνική στήριξη και θεραπεία της ψυχικής και σωματικής εξάρτησης των ατόμων.

Στρατηγικό και επιχειρησιακό σχέδιο του Ψ.Ν.Π.Ο. για την περίοδο 2010-2012

Στόχος να προωθήσει την κοινωνική πρόνοια και υγεία, να πραγματοποιήσει την μετεγκατάσταση των δομών ψυχικής υγείας, να αναπτυχθούν νέες παρεχόμενες υπηρεσίες που θα επικεντρώνονται στην ποιότητα, την αξιοπιστία και τη διαφάνεια, να αξιοποιηθεί η περιουσία και τέλος να δοθεί έμφαση στην επιχειρησιακή, διοικητική και οικονομική ανάπτυξη του φορέα.

Σας ευχαριστώ πολύ!